

vitamin i kroppen och kräver därför ett dagligt tillskott av C-vitamin, som förutom från färskvaror och c-vitaminberikad pellets även kan ges som droppar, pulver eller tabletter.

Djuren ska alltid ha tillgång till tjänligt vatten. Vattnet byts dagligen och ges i en dricksflaska, som bör rymma minst 3 dl per marsvin. Se dock till att det nya marsvinet fås till att dricka ur flaskan (om inte så behöver du ge det vatten i en skål tills att det har lärt sig). Foderskål och vattenflaska diskas minst en gång i veckan.

REPRODUKTION

Marsvinshonor paras tidigast vid 5 månaders ålder, men bör helst paras innan 10 månaders ålder. Är honan för gammal finns det risk för förlösningsproblem. Dräktighetstiden är ca 63 dygn. Ungarna föds behårade och med öppna ögon, kullstorleken är vanligen 2-4 ungar. Digivningstid är 3-4 veckor, och ungarerna är självständiga vid ca 6 veckors ålder.

ÖVRIG SKÖTSEL

Marsvinets klor måste klippas regelbundet (ca en gång i månaden), vilket görs med lämplig klotång. Säljaren kan utföra detta, om du är osäker på hur man gör. Långhåriga marsvin måste borstas regelbundet.

Se till att aktivera dina marsvin, ta gärna ut dem ur buren då och då, gärna varje dag, så att de får motionera. Ha dock uppsyn på dem så att de inte gör sig illa eller gnager på något farligt.

OM MARSVINET SKULLE BLI SJUKT

Då kräver det omedelbar sakkunnig vård. Symptom kan vara slöhet, lös spillning, ovårdad päls, nysningar (ibland med flytningar från nosen) eller aptitlöshet. Kontrollera djurens hälsa varje dag!

Zoohandlaren har ofta kontakt med en smådjurskunnig veterinär. Dröjsmål att kontakta veterinär kan försvåra en framgångsrik behandling.

Eventuella sjukdomar som djurarten är särskilt utsatt för och hur djuret kan skyddas mot dessa!

Ex hudproblem (kan bero på C-vitaminbrist), tarm- och talgkörtelproblem, ärftliga bettfel, skabb, ringorm, förkylning.

Viktigt för djurets välbefinnande är god hygien (rengöring), rätt anpassad miljö för arten i fråga (rätt klimat, inredning, utrymme, sällskap, sysselsättning), korrekt kost (fräsch och rätt typ av foder i lagom mängd, inga brister) samt varsam hantering.

DE FÖRSTA DYGNEN I HEMMET

Låt marsvinet vara ifred och finna sig tillrätta under ett dygn. Därefter skall man lugnt och försiktig börja bekanta sig med djuret, vilket bör ske i buren. Locka fram marsvinet genom att hålla en godbit i handen. Man kan senare sätta sig på golvet, placera marsvinet i knäet och vänja djuret att bli smekt.

Lyft marsvinet med ena handen ovanifrån runt framkroppen, den andra stöder djurets bakdel. Alla lyft skall till en början ske över mjukt underlag.

Barn skall lära sig hantering under vuxnas överinseende och inte tillåtas bära omkring marsvinet under första veckan. Djuret kan lätt tappas i golvet.

OM DU VILL LÄRA DIG MER

Du kan fråga Din Zoohandlare, som gärna svarar på Dina frågor. Dessutom finns det bra litteratur att köpa i zoohandeln. För lagstiftningen om djuret kan du läsa L80 (DFS 2005:8) hos Jordbruksverket (finns på deras hemsida, www.sjv.se). © Zoorf.

SKÖTSELRÅD FRÅN DIN ZOOHANDLARE

Marsvinet

(*Cavia porcellus*)

Kön på det/de djur ni har köpt: _____

När det gäller könsskillnaden så är avståndet mellan anus och kön längre hos hanar och deras kön har en rund öppning medan honorna har springa.

Tam-marsvinet

(*Cavia aperea porcellus*) är ett gammalt husdjur, som ursprungligen domesticerades av inkaindianerna. Vildformen förekommer i de peruanska Anderna (Sydamerika). Tamformen finns idag i flera olika hårlag, som alla förekommer i flera olika färger och teckningar.

Korthåriga: slåthår, crested (med en virvel i pannan), satin (extra glänsande).

Strävåriga: ex abessinier (virvlar över hela kroppen), rex (pälsen står rakt ut), teddy (samma utseende som rex, men beror på annat arvsanlag).

Långhåriga: ex peruan (två virvlar på bakdelen, lång pannlugg), sheltie (saknar virvlar och pannlugg), coronet (långhårig crested), texel (lockig, ullig päls utan virvlar), alpaca (texel med virvlar), merino (lockig coronet), satinsheltie (sheltie med satinpäls).

Marsvin blir vanligen 5-7 år gamla (men de kan bli upp till 8 år), och är ofta det lämpligaste djuret till yngre barn, eftersom de nästan aldrig bits om de inte hanteras alltför hårdhänt. Där emot kräver de en lugn hantering från början för att inte bli skygga. Ett vuxet marsvin väger ca 1 kg och blir ungefär 30 cm långt.

Marsvin är dagaktiva. De är mest aktiva tidigt på morgonen och sen eftermiddag. Viloperioder varvas med aktiva perioder (som främst består av att de letar efter föda) och födointag. När de vilar föredrar de att ha skydd. De är mycket sociala och lever i grupper och ska därför hållas minst två stycken tillsammans. Det kan uppstå aggression mellan två marsvin, generellt mellan två hanar och då oftast ifall de inte vuxit upp tillsammans eller i närvaron av en hona. Man ska därför inte sammanföra två okända hanar.

Temperatur & luftfuktighet: 17-20°C är lagom, de tål dock kallare temperaturer ifall de får vänja sig gradvis, har tillgång till rikligt med strömedel samt buren är placerad på ett torrt och dragfritt ställe. De tål inte höga temperaturer. Ca 50-60% RH (~ normal luftfuktighet).

DJURÄGARENS ANSVAR (enl. djurskyddslagen)

Djurägaren har alltid ansvaret för att djuret sköts på ett riktigt sätt och förväntas att aktivt informera sig om djurets skötsel, hantering samt dess krav på utrymme. Skulle djuret insjukna eller skadas, skall det utan dröjsmål komma under sakkunnig vård.

OBS! Ett fullt djurägaransvar kan inte läggas på ett barn. En vuxen person skall alltid ha det slutgiltiga ansvaret för djuret.

BUR OCH INREDNING

Buren skall vara rymlig: bottenytan minst 75 x 40 cm och höjden minst 25 cm för max två marsvin. Ju större bur desto bättre. I buren skall det finnas tillräckligt med plats för djurens alla aktiviteter och för att kunna komma undan. Buren skall vara så konstruerad att marsvinen kan se ut, i annat fall blir de skygga. Därför är lådor olämpliga. De skall dock kunna

söka skydd, i ett bo eller liknande. Tänk på att förvaringsutrymmet behöver vara rymningssäkert, ”mellanrum i galler, nät och andra anordningar ska vara konstruerade och anpassade till djuren så att de inte kan tränga sig ut eller fastna. Material och infästningar i galler, nät och andra anordningar ska vara anpassade till förvaringsutrymmets storlek och till djurens storlek, styrka och eventuella gnagbenägenhet”. Lämpligt bottenmaterial är kutterspån, flis eller liknande. Buren städas 2-3 gånger per vecka. Marsvinets ”toaletthörna” kan behöva städas oftare. Matrester plockas bort eftersom, så att de inte ligger kvar och blir dåliga.

En s.k. höhack kan vara praktisk att lägga hö i, så håller det sig rent.

De bör ges minst 12 timmar ljus per dygn, eftersom de är dagaktiva djur. Undvik att utsätta dem för drag, direkt solljus och buller. Tänk på att ha en regelbunden dygnsrytm.

UTFODRING

Marsvinet är gräsätare, vars huvudfoder är hö, som aldrig får saknas i buren (förväxla inte hö med halm). Se till så att höet är fräscht och väldoftande.

OBS! Ständig tillgång till hö är nödvändigt! De behöver äta mycket fibrer för att deras matsmältningssystem ska fungera bra.

Som kraftfoder ges marsvinspellets samt sädeslag, vilket är huvudingredienserna i s.k. gnagarblandningar. Kvaliteten ska vara hög – rådfråga säljaren!

Fri tillgång till kraftfoder ges till växande djur upp till ca 6 månaders ålder samt till dräktiga och digivande honor. Till övriga vuxna djur skall det ransoneras, upp till 1/2 dl per dag brukar vara lagom. Med kraftfodret styr man djurets vikt.

Färskvaror ges dagligen (ex broccoli), främst rotfrukter (t ex morot, kålrot, kokt potatis) men även frukt (t ex äpplen, bananer, apelsiner). Sommartid kan hö gärna kompletteras med färskt gräs, maskrosor och liknande.

OBS! Alla nya fodermedel måste introduceras successivt under minst 10 dagar. I annat fall kan livshotande diarréer uppstå. Marsvin behöver vänjas vid olika typer av foder vid tidig ålder, det kan nämligen vara svårt att lära dem äta ny föda vid vuxen ålder.

Marsvinets tänder växer kontinuerligt och måste slitas till lagom längd. ”Gnagarstenar”, färska grenar med bark, knäckebröd, hö samt s.k. ”fröstänger” och liknande sliter framtänderna naturligt och ger marsvinen sysselsättning. En saltsten är nödvändig för saltbehovet.

Marsvin kan liksom vi människor inte själva tillverka C-